

Udredning og sammenligning af de vestnordiske landes strategier og ordninger for naturbaseret turisme og adgangen til naturen

I henholdt til Charter for Vestnordisk Råd artikel 3, samt i henholdt til Erklæring om samarbejde afgivet af Islands regering, Færøernes Landsstyre, Grønlands Landsstyre og Vestnordisk Råd stk. 4, har Vestnordisk Råd den 31. august 2022 vedtaget nedenstående rekommandation efter forslag fra den færøske delegation

Vestnordisk Råd opfordrer regeringerne i Island, Grønland og Færøerne til

at gennemføre en udredning og sammenligning af de vestnordiske landes strategier og ordninger for naturbaseret turisme, herunder adgangen til og beskyttelsen af naturen i tilknytning til den voksende turisme i landene, med det formål at landene kan identificere en sammenhørende bedste praksis på området

Reykjavík den 3. oktober 2022

Steinunn Þóra Árnadóttir

Formand

Lárus Valgarðsson

Generalsekretær

Begrundelse

I Island, Færøerne og Grønland har turismen og turismeerhvervet været i stor vækst i de seneste år. Vore tre lande har samarbejdet i mange år om turisme i Vestnorden. Først gennem forskellige samarbejdsorganisationer: Vestnorden Tourist Board (VNTB), SAMIK, som var turismesamarbejde mellem Grønland og Island, og FITUR, som var samarbejde om turisme mellem Island og Færøerne.

I 2006 blev disse organisationer lagt sammen i NATA (North Atlantic Tourism Association). I en lang årrække har organisationerne arrangeret messen Vestnorden Travel Mart og har samarbejdet tæt om at markedsføre Vestnorden som turistdestination – og har støttet samarbejdsprojekter og tiltag mellem myndigheder, organisationer og operatører i landene. I både Island, Grønland og Færøerne har turismen og det øgede antal besøgende skabt udfordringer på mange samfundsområder.

Et af disse er adgangen til naturen og til naturoplevelser, hvor de politiske myndigheder har været nødt til at behandle principielle og grundlæggende spørgsmål. Eksempelvis:

- Hvordan påvirker turismen naturen, miljøet og kulturelle værdier?
- Hvordan sikres naturbeskyttelsen i den øgede turisme?
- Hvordan reguleres adgangen til naturen i forhold til turisme?
- Hvordan påvirker turismen landbrug, fiskeri og andre erhverv og deres rettigheder?
- Hvordan har landene reguleret mulighederne for at indkræve betaling for adgang til naturen?
- Hvordan sikres en lokal demokratisk kontrol og indtægt i turismeerhvervet?
- Har turismeerhvervet givet anledning til ny lovgivning og regler for adgangen til naturen – for både turister og befolkningen i landene – og hvilke konflikter har det ført med sig?
- I Færøerne har turismen og spørgsmålet om adgangen til naturen ført til store konflikter og diverse forslag til lovændringer og regler, som ikke har fået flertal i parlamentet.

Vores lande er selvsagt meget forskellige i størrelse og natur. Lovgivning, regler og traditioner om naturbeskyttelse, naturudnyttelse, ejendomsret og adgang til naturen er også forskellige. Og hver især har Island og Grønland og Færøerne gjort sig forskellige erfaringer med udfordringerne i forhold til adgang til naturen og de lokale områder i landene.

Men vi markedsfører i fællesskab Vestnorden med fokus på den storslåede natur og på naturoplevelser.

Derfor kan det være af stor betydning, at vi på det politiske område og i forhold til erfaringer, love og regler, kan lære af hinanden og sammenligne de forskellige strategier og tiltag med naturbaseret turisme i vore lande.

Derfor foreslås, at regeringerne i Island, Færøerne og Grønland samarbejder om en udredning og sammenligning af, hvordan vores tre lande har behandlet og besluttet de principielle og grundlæggende spørgsmål. Og om hvordan naturbaseret turisme bliver reguleret og hvilke strategier landene har på området.